

DE VERMOGENSBELASTING: LAAT DE STERKSTE SCHOULDERS DE ZWAARSTE LASTEN DRAGEN

Fouad Gandoul (ACV)

Als het over de vermogenden gaat, vallen we graag onmiddellijk met de deur in huis. Er moet een vermogensbelasting ingevoerd worden! België is voor de rijken een belastingparadijs waar het goed vertoeven is. In België kennen we geen echte vermogensbelasting en geen echte meerwaardebelasting. Het vermogen is erg goed beschermd door het bankgeheim en er bestaat nog steeds geen vermogenskadaster.

Omdat het vermogen zeer ongelijk verdeeld is en omdat zij die over veel vermogen bezitten, héél weinig belastingen betalen is het invoeren van een vermogensbelasting rechtvaardig. Bovendien kan het voorstel van het ACV 6 miljard euro kan opbrengen en dat terwijl 95% van de belastingplichtigen hiervoor niet worden aangesproken. Dat een vermogensbelasting gerechtvaardigd en nodig is, wordt ook bevestigd uit een peiling van het onderzoeksbureau Ipsos. Daaruit blijkt dat liefst 75 procent van de Belgen voor een vermogensbelasting is.

Wat verstaan we onder 'vermogen'?

Het vermogen van de Belgen is niet alleen hun best bewaarde geheim, het is ook niet altijd even duidelijk wat er nu juist onder 'vermogen' wordt verstaan. Het antwoord is eenvoudig en moeilijk tegelijk. Het eenvoudige antwoord luidt: je telt alles op wat je bezit en je trekt daar je schulden van af. Maar deze definitie is te simpel en te vaag! Het loont dus de moeite om het begrip vermogen meer toe te lichten. In principe kan je het vermogen opdelen in 'goederen' en in 'rechten'.

Goederen zijn op hun beurt op te splitsen in onroerende en in roerende goederen. Bij de onroerende goederen worden zowel de eigenlijke onroerende goederen geteld (gronden, gebouwen, beplanting...), alsook goederen die onroerend zijn door 'bestemming'. Dat wil zeggen dat de goederen niet 'vast' zitten, maar dat ze noodzakelijk zijn voor de exploitatie van het onroerend goed. We denken hier dan bijvoorbeeld aan machines en voertuigen...

Roerende goederen zijn zaken die uit eigen kracht - bijvoorbeeld je hond - of door iemands tussenkomst kunnen bewegen: potten en pannen, auto's, ijskasten, schilderijen, goud... Er bestaan ook twee bijzondere vormen van roerende goederen. In de eerste plaats heb je zaken die door een wetsbepaling als roerend goed worden omschreven. Dat zijn zaken als aandelen, obligaties, cheques, kasbons... Wat het juiste statuut is van die papieren en wat je er wel en niet mee kan doen, wordt dus bij wet geregeld.

De rechten vormen een tweede grote categorie van vermogensbestanddelen. Deze zijn vaak al een stuk abstracter dan echte goederen - en soms zelfs niet verhandelbaar of in geld uit te drukken - maar ze maken toch een deel uit van het vermogen. Er bestaat een hele waslijst van deze rechten. Zo heb je de 'zakelijke rechten', d.w.z. aan een bepaald goed of zaak gebonden. De bekendste zijn zeker het 'vruchtgebruik': je bent geen eigenaar van iets, maar je mag het gebruiken alsof je dat wel bent. Je kan ook als eigenaar beperkt van iemand anders onroerend goed gebruik maken, dat heet de 'erfdienstbaarheden'.

Een tweede belangrijke categorie zijn de 'contractuele rechten'. Dit zijn rechten die werden vastgelegd in een contract, zoals bijvoorbeeld bij een schenking, een levensverzekering, een huur...

Tot slot kan je rechten hebben die voortvloeien uit één of andere menselijke creatie: 'de intellectuele rechten'. De bekendste zijn zeker het auteursrecht, het merkenrecht en het octrooirecht.

Wat is het voorstel van het ACV?

Bij de vermogensbelasting die het ACV voorstelt, zal **95% van de bevolking niet in aanmerking komen**. Je komt pas in aanmerking als je totale vermogen groter is dan 1.000.000 euro. Concreet stelt het ACV voor om een

vermogensbelasting in te voeren van **1%** op de eerste belaste schijf van 1.000.000 tot 1.500.000 euro, **1,25 %** van 1.500.000 tot 2.000.000 euro en **1,5 %** op alles daarboven

Zo zal iemand met een kapitaal van 1.000.500 euro, € 5 extra belasting betalen, iemand met een kapitaal van 1.550.000 zal 5.625 euro belasting betalen en iemand met een kapitaal van 3.000.000 zal 26.250 euro belasting betalen.

Hoeveel brengt het voorstel van een vermogensbelasting van het ACV op?

Op basis van de hierboven vermelde verdeling van het vermogen, brengt het ACV-voorstel ruw geschat 6 miljard op. We eisen een vermogensbelasting omdat we vinden dat het vermogen ongelijk is verdeeld en dat de rijksten weinig of geen belastingen betalen.

Hoe ongelijk is de ongelijkheid?

Wanneer je alle gezinnen rangschikt van arm naar rijk, kan je ze in 10 gelijke groepen verdelen. De ongeveer 460.000 armste gezinnen worden dan het eerste deciel genoemd, de tweede groep van gezinnen het tweede deciel enz. Elk gezin in het tweede deciel is dus rijker dan elk gezin in het eerste, maar armer dan elk gezin in het derde. Het rijkste deciel is het tiende deciel. Dit zijn de 460.000 rijkste gezinnen van België. Het eerste deciel, met de 10 procent minst vermogende gezinnen, bezit 1 procent van het nationale vermogen. De 10 procent meest vermogende gezinnen (het tiende deciel) bezitten bijna de helft van het totale vermogen (49,6%). En elk van deze gezinnen staat aan het hoofd van een gemiddeld patrimonium van bijna 1,9 miljoen euro!

Op 30 juni 2012 verscheen het boek "De 200 rijkste Belgen" van de hand van economisch journalist Ludwig Verduyn. De lijst verscheen voor het eerst in 2000, en om een zicht te hebben op hoe statisch of dynamisch de rijkdom in België is, herhaalde hij nu zijn onderzoek. Daaruit blijkt dat de 10 rijkste Belgische families samen een vermogen bezitten van 42 miljard euro. **Om de lage uitkeringen voor gepensioneerden, werklozen, invaliden en leefloners boven de armoedegrens te tillen, zou een bedrag nodig zijn van 1,2 miljard euro of 2,8 % van de rijkdom van de 10 rijkste families.**

Als we gaan kijken naar de nummer 1 van de 10 rijkste families van België, dan komen we uit bij de families de Spoelberch, de Mevius & Vandamme, grootaandeelhouders van AB InBev en bezitters van het grootste vermogen van ons land. Volgens Ludwig Verduyn bezitten ze een vermogen van **25,6 miljard euro. Dat is precies evenveel als het totale budget in 2012 van de ziekteverzekering.**

Als we spreken over "de rijken", met hoeveel zijn die dan?

Het aantal miljonairs stijgt gestaag in Europa. Maar in ons land het snelst: in 2010 kwam er weer 10% bij. De teller staat daarmee op 88.000 gezinnen, dat is 2% van de bevolking. Zowat duizend gezinnen in België zitten zelfs op een fortuinberg van meer dan 20 miljoen euro elk.

Wordt het vermogen al niet zwaar genoeg belast?

Er zijn er die daarop volmondig 'ja' antwoorden. We hebben toch onze successierechten, registratierechten en schenkingsrechten! Die hebben we inderdaad, maar dit zijn geen belastingen op het vermogen, maar een **belasting op de overdracht van het vermogen**. Successierechten zijn belastingen als de eigenaar van het vermogen overleden is, registratierechten en schenkingsrechten zijn belastingen bij overdrachten tussen levenden of rechtspersonen.

Een **progressieve vermogensbelasting** op het bezit heeft als voordeel op successie- of registratierechten, dat ze **rekening houdt met de draagkracht van een gezin**. Ze is niet zomaar aan het wilde toeval onderhevig in tegenstelling tot successierechten. Heb je pech dat er kort na elkaar een overlijden in de familie te betreuren valt, betaal je op korte termijn veel successierechten.

Als we eens gaan kijken naar wie er het meeste bijdraagt aan de overheidsontvangsten, dan kun je alleen maar vaststellen dat **inkomsten uit arbeid veel meer bijdragen dan inkomsten uit vermogen**. In 2011 bedroegen de heffingen op de inkomsten uit arbeid (personenbelasting en sociale bijdragen) 25,8 procent van het bbp (de geproduceerde totale rijkdom in een jaar van een land), terwijl het aandeel van de heffingen op de inkomsten uit vermogen maar 3,9 procent was. Met andere woorden: **het aandeel van de belasting op arbeid is bijna zeven maal hoger dan het aandeel van de belasting uit vermogen**. Als men daarbij nog eens weet dat het aandeel van de lonen in de geproduceerde totale rijkdom van ons land de laatste dertig jaar altijd is blijven dalen ten voordele van het vermogen, dan zie je pas hoe men al jaren de rijke elite bevoordeelt! We herhalen het nog eens: de inkomens uit arbeid dalen en de *overheidsinkomsten uit belastingen daarop stijgen, de inkomens uit kapitaal stijgen en de overheidsinkomsten uit belastingen daarop dalen!*

Tot slot

In België is het bankgeheim nog altijd niet volledig opgeheven, is er geen vermogenskadaster, is er geen vermogensbelasting en is er geen volwaardige meerwaardebelasting. Moest dat wel het geval zijn, dan had de regering genoeg geld om de crisis te betalen die de banken hebben veroorzaakt.

Om de lage uitkeringen voor gepensioneerden, werklozen, invaliden en leefloners boven de armoedegrens te tillen, is een bedrag nodig van 1,2 miljard euro. Dat is amper drie procent van het persoonlijk fortuin van de rijke Fransman Bernard Arnault, dat 41 miljard euro bedraagt, en die al geruime tijd in de Brusselse gemeente Ukkel is gedomicilieerd.

Overal in Europa ondergraven regeringen het sociaal model, met als gevolg dat volgens de gegevens van Eurostat zo'n 115 miljoen Europeanen door armoede en sociale uitsluiting worden bedreigd. Ook onze regering doet daaraan mee en onderneemt weinig om de rijken en de winsten van bedrijven meer te belasten. Met de saneringsoperatie van 2012 speelde ze het klaar om de uitkeringen van de werkzoekenden te verminderen in de tijd. Door deze maatregel zullen nog meer mensen afglijden naar de armoede!

Met de uitkeringen die de mensen vandaag krijgen is het onmogelijk een fatsoenlijk bestaan te leiden. Met een leefloon van 785 euro per maand heeft een alleenstaande 350 euro per maand tekort om minimaal financieel rond te komen. Een gezin met een leefloon van 1.403 euro per maand heeft 619 euro per maand tekort. Een alleenstaande werkloze met een uitkering van 916 euro per maand kampt met een tekort van 219 euro per maand. Voor een werkloos gezin met 1.446 euro per maand is het tekort 576 euro per maand.

Een rechtvaardige politiek zorgt ervoor dat deze bedragen worden aangepast en dat er geen jacht wordt gemaakt op werkloze en arme mensen. Een rechtvaardige politiek is een politiek die zorgt voor 'alle' mensen en die een vermogensbelasting uitwerkt. Een vermogensbelasting waarbij multimiljonairs zoals Arnault worden belast. Omdat een rechtvaardige fiscaliteit mogelijk is.

Bio

De auteur van deze tekst, Fouad Gandoul is fiscaal expert, regioverantwoordelijke ACV Limburg en sociale rechter in de Arbeidsrechtbank Hasselt.